

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

О. В. Горняк, д. е. н., професор, gornyak.o@mail.ru;

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

О. Салюк-Кравченко, аспірант,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, bankir888@ukr.net

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування методів: абстракції – при дослідженні сутнісних рис корпоративних стратегій; системного підходу – при дослідженні економічних та організаційно-правових категорій, котрі визначають зміст загроз, а також напрямки розвитку корпоративної безпеки; логічного узагальнення – під час розробки авторського погляду щодо напрямків розвитку корпоративної безпеки.

Результати. Виявлено, що розвиток корпоративної безпеки підприємства, представленої як процес, можна розглядати як реакцію на: а) бажання власників забезпечити стабільний розвиток бізнесу у майбутньому; б) необхідність подолати загрози, що розвинулися внаслідок дії неконтрольованих факторів зовнішнього середовища; в) необхідність виправити помилки в системі корпоративної безпеки, які зумовили загострення кризових явищ.

Показано, що різні підходи до визначення загроз корпоративній безпеці зумовлюють появу відповідних їх змісту моделей протидії та попередження розвитку негативних подій. Зміст розвитку корпоративної безпеки перебуває у тісному зв'язку з ринковою стратегією компанії, обмежується її організаційними та ресурсними можливостями і тому визначається переліком найімовірніших загроз, котрі займають своє місце в стратегічному або тактичному горизонті планування впливу на зовнішнє та внутрішнє середовище.

Доведено, що напрям розвитку корпоративної безпеки підприємства слід визначати з огляду на поточне становище. Грунтуючись саме на такій оцінці слід шукати та встановлювати стратегічні перспективи для сталого розвитку бізнесу, виявляти можливості зберігання та підвищення рівня безпеки за рахунок внутрішніх резервів, тобто забезпечувати перехід від нижчого рівня корпоративної безпеки до вищого.

Новизна. У ході вивчення залежностей між пріоритетами стратегічного розвитку та типовими загрозами економічній безпеці суб'єктів господарювання відповідно до етапу їх життєвого циклу охарактеризовано такі моделі розвитку корпоративної безпеки підприємств, як: «модель швидкого результату», «модель внутрішнього розвитку», «модель інвестиційного розвитку», «модель всебічного розвитку».

Практична значущість. Наведені у даному дослідженні висновки та узагальнення можуть бути використанні в процесі планування стратегій корпоративного розвитку суб'єктів господарювання на різних етапах життєвого циклу.

Ключові слова: корпоративна безпека, підприємство, стратегічний розвиток, загрози безпеці, антикризове управління.

Література

1. Афанасьев Н. В. Управление развитием предприятия: монография / Афанасьев Н. В., Рогожин В. Д., Рудыка В. И. – Х. : Издательский дом «ИНЖЭК», 2003. – 184 с.

Afanasyev N. V. Upravlenie razvitiem predpriyatiya [Management enterprise development]: monografiya / Afanasyev N. V., Rogozhyn V. D., Rudyka V. I. – Kh. : Izdatelskiy dom «INZhEK», 2003. – 184 p.

2. Василенко В. А. Выбор типа модели управления устойчивым развитием организации / В. А. Василенко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – No 1. – С. 137–147.

Vasylenko V. A. Vybory tipa modeli upravleniya ustoychivym razvitiem organizatsii [Type choice management model organization constant development] / V. A. Vasilenko // Aktualni problemy ekonomiky. – 2005. – No 1. – P. 137–147.

3. Верба В. А. Консалтингова підтримка розвитку українських підприємств / В. А. Верба // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2009. – №4 – Т. 2. – С. 55–59.

Verba V. A. Konsal'tynhova pidtrymka rozvytku ukrainskykh pidpryemstv [Consulting support Ukrainian enterprise development] / V. A. Verba // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho univertsytetu. Ekonomichni nauky. – 2009. – №4 – Т. 2. – P. 55–59.

4. Дунда С. П. Теоретичні підходи до визначення поняття «розвиток підприємства» / С. П. Дунда. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2011_32/Dunda.pdf.

Dunda S. P. Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniattia «rozvytok pidpryemstva» [Theoretical approach for definition notion «enterprise development»] / S. P. Dunda. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2011_32/Dunda.pdf.

5. Корнійчук Л. Теоретичні основи реалізації концепції сталого розвитку / Л. Корнійчук // Економіка України. – 2010. – № 2. – С. 72–83.

Korniychuk L. Teoretychni osnovy realizatsii kontseptsii staloho rozvytku [Theoretical bases conception realization constant development] / L. Korniychuk // Ekonomika Ukrainy. – 2010. – № 2. – P. 72–83.

6. Основи економічної безпеки: Підручник / О. М. Бандурка, В. Є. Духов, К. Я. Петрова, І. М. Червяков. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 236 с.

Osnovy ekonomichnoi bezpeky [Economy security bases] : Pidruchnyk / O. M. Bandurka, V. S. Dukhov, K. Ya. Petrova, I. M. Cherviakov. – Kharkiv : Vyd-vo Nats. un-tu vnutr. sprav, 2003. – 236 p.

7. Жаліло Я. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: монографія / Я. Жаліло. – К. : НІСД, 2003. – 368 с.

Zhalilo Ya. Ekonomichna stratehiia derzhavy: teoriia, metodolohiia, praktyka [State economy strategy: theory, methodology, practice]: monohrafiia / Ya. Zhalilo. – K. : NISD, 2003. – 368 p.

8. Экономическая безопасность предприятия : сущность и механизмы обеспечения : моногр. / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарев, О. М. Ляшенко. – К. : Лыбра. – 2003. – 280 с.

Ekonomicheskaya bezopasnost predpriyatiya : sushchnost i mekhanizmy obespecheniya [Economy enterprise security: essence and guarantee mechanism] : monohr. / G. V. Kozachenko, V. P. Ponomarev, O. M. Lyashchenko. – K. : Lybra. – 2003. – 280 p.

9. Рудковський, О. В. Корпоративна культура – метод забезпечення економічної безпеки / О. В. Рудковський // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2015. – № 3, т. 3. – С. 233–239.

Rudkovskiy, O. V. Korporativna kultura – metod zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky [Corporate culture – guarantee method economy security] / O. V. Rudkovskyy // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky. – 2015. – № 3, t. 3. – P. 233–239.

10. Соснин А. С. Менеджмент безопасности предпринимательства: учеб. пос. / А. С. Соснин, П. Я. Прыгунов. – К. : Изд-во Европ. ун-та, 2002. – 357 с.

Sosnin A. S. Menedzhment bezopasnosti predprinimatelstva [Entrepreneurship management security] : ucheb. pos.. / A. S. Sosnin, P. Ya. Pryhunok. – K. : Izd-vo Evrop. un-ta, 2002. – 357 p.

11. Степичева О. А. Формирование стратегии управления экономической безопасностью предприятия в контексте вступления России в ВТО / О. А. Степичева, В. Д. Мамонтов // Вестник Тамбовского университета. – 2011. – №12. – С. 445–449.
- Stepicheva O. A. Formirovanie stratchii upravleniya ekonomicheskoy bezopasnostyu predpriyatiya v kontekste vstupleniya Rossii v VTO [Strategy management formation enterprise economy security in context entry Russia into VTO] / O. A. Stepicheva, V. D. Mamontov // Vestnik Tambovskoho universiteta. – 2011. – №12. – P. 445–449.
12. Фролова В. В. Систематизация подходов к классификации стратегий развития предприятия / В. В. Фролова // Вестник Волжского университета им. В. Н. Татищева. – 2009. – № 17. – С. 28–37.
- Frolova V. V. Sistematizatsiya podkhodov k klassifikatsii stratchiy razvitiya predpriyatiya [Approaches systematization to strategies enterprise development classification] / V. V. Frolova // Vestnik Volzhskoho univesiteta im. V. N. Tatishcheva. – 2009. – № 17. – P. 28–37.
13. Андреева А. А. Виды и элементы стратегии развития предприятия / А. А. Андреева // Вестник Волжского университета им. В. Н. Татищева. – 2010. – № 20. – С. 186–192.
- Andreeva A. A. Vidy i elementy strategii razvitiya predpriyatitya [Views and elements enterprise development strategy] / A. A. Andreeva // Vestnik Volzhskoho universiteta im. V. I. Tatishcheva. – 2010. – № 20. – P. 186–192.
14. Єрмошенко М. М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство : монографія / М. М. Єрмошенко, К. С. Горячева. – К. : НАУ, 2010. – 232 с.
- Ermoshenko M. M. Finansova skladova ekonomichnoi bezpeky: derzhava i pidpriemstvo [Finance composition economy security: state and enterprise]: monohrafiya / M. M. Ermoshenko, K. S. Horiacheva. – K. : NAU, 2010. – 232 p.
15. Мейта В. І. Аналіз підходів до визначення функціональних складових економічної безпеки промислових підприємств / В. І. Мейта // Вісник ЧДУ. – 2013. – №2. – С. 177–181.
- Meyta V. I. Analiz pidkhodiv do vyznachennia funkttsionalnykh skladovykh ekonomichnoi bezpeky promyslovykh pidpriemstv [Approaches analyses to definition function compositions economy security industry enterprises] / V. I. Meyta // Visnyk ChDU. – 2013. – №2. – P. 177–181.
16. Руда Т. В. Сутність та структуризація економічної безпеки / Т. В. Руда // Митна безпека. – 2012. – №1–2. – С. 30–38.
- Ruda T. V. Sutnist ta strukturyzatsiia ekonomichnoi bezpeky [Essence and economy security structurization] / T. V. Ruda // Mytna bezpeka. – 2012. – №1–2. – P. 30–38.
17. Рудковський О. В. Організація системи корпоративної безпеки підприємств / О. В. Рудковський // Економіка суб'єктів господарювання. – 2014. – №1. – С. 162–164
- Rudkovskyy O. V. Orhanizatiia systemy korporatyvnoi bezpeky pidpriemstv [Organization system enterprise corporate security] / O. V. Rudkovskyy // Ekonomika subiektiv hospodariuvannia. – 2014. – №1. – P. 162–164
18. Сигова М. В. Консалтинговые услуги в механизме обеспечения экономической безопасности бизнеса: автореф. дис...канд. экон. наук : 08.00.05 / М. В. Сигова. – СПб., 2005. – 34 с.
- Sigova M. V. Konsaltingovye uslugi v mekhanizme obespecheniya ekonomicheskoy bezopasnosti biznesa [Consulting services in mechanism security business economy guarantee] : avtoref. dis...kand. ekon. nauk : 08.00.05 / M. V. Sigova. – SPb., 2005. – 34 p.
19. Шлыков В. В. Экономическая безопасность предприятия (во что обходится хозяйствующим субъектам защита собственности и способы минимизации возможных потерь) / В. В. Шлыков // РИСК. – 1997. – № 6. – С. 55–70.
- Shlykov V. V. Ekonomicheskaya bezopasnost predpriyatiya (vo chto obkhoditsya khozyaystvuyushchim subiektam zashchita sobstvennosti i sposoby minimizatsii vozmozhnykh poter) [Economy enterprise security (in what cost economy subjects protection property and ways possible losses minimum)] / V. V. Shlykov // RISK. – 1997. – № 6. – P. 55–70.
20. Шлыков В. В. Комплексное обеспечение экономической безопасности предприятия: монография / В. В. Шлыков. – СПб, 1999. – 138 с.

Shlykov V. V. Kompleksnoe obespechenie ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya [Complex guarantee enterprise economy security]: monografiya / V. V. Shlykov. – СПб, 1999. – 138 p.

21. Пузиков Р. А. Эффективность моделей организации экономической безопасности: сравнительная характеристика / Р. А. Пузиков // Вестник финансового университета. – 2012. – №5. – С. 136–141.

Puzikov R. A. Effektivnost modeley organizatsii ekonomicheskoy bezopasnosti: sravnitel'naya kharakteristika [Models effectiveness organization economy safety: comparative characteristics] / R. A. Puzikov // Vestnik finansovogo universiteta. – 2012. – №5. – P. 136–141.

22. Запорожцева Л. А. Стратегия устойчивого развития предприятия с учетом уровня его экономической безопасности / Л. А. Запорожцева // Социально-экономические явления и процессы. – 2014. – №10. – С. 47–54.

Zaporozhtseva L. A. Strategiya ustoychivogo razvitiya predpriyatiya s uchetom urovnya ego ekonomicheskoy bezopasnosti [Strategy stable enterprise development with calculation level his economy security] / L. A. Zaporozhtseva // Sotsialno-ekonomicheskie yavleniya i protsessy. – 2014. – №10. – P. 47–54

23. Шестерикова Н. В. Методика выбора и оценки стратегии устойчивого развития предприятия с учетом диапазона зон устойчивости / Н. В. Шестерикова // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. – 2013. – № 1. – С. 277–281.

Shesterikova N. V. Metodika vybora i otsenki strategii ustoyhivogo razvitiya predpriyatiya s uchetom diapazona zon ustoychivosti [Change method and strategy evaluation stable enterprise development with diapason calculation stable zones] / N. V. Shesterikova // Vestnik Nizhegorodskogo universiteta im. N. I. Lobachevskogo. – 2013. – № 1. – P. 277–281.

